

"Enakopravnost"IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYSOwned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3cLastule in izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravlništvo.
CLEVELAND, O. TOREK, (TUESDAY) AUGUST 17th, 1920.

104

ZAVEZNIKI IN POLJAKI.

Poljaki, ki v sedanjih časih ne vedo pravzaprav, kje se jih drži glava, se bodo brez dvoma čudili, do kako dolgih razprav je dovedel njih slučaj v angleškem parlamentu in v poslanici ameriškega državnega tajnika Colbyja in kako malo dejanske pomoči je vzkliko iz teh dolgih razpravljanih.

Potem, ko sta Lloyd George in Millerand sklenila podpirati Poljake z dobrimi nasveti, skuša ameriški državni tajnik priti razpršenim poljskim armadam na pomoč s podrobnim pojasnilom glede naših odnošajev napram Rusiji.

Na čelu poslanice ameriškega državnega tajnika se nahaja zagotovilo, da verujemo mi tukaj v Ameriki v enotno, prosto in avtonomno Poljsko in da je ameriški narod v skrbih glede ohranjenja poljske neodvisnosti in poljskega ozemlja. Kot smo izvedeli iz poslanice, se bo politika ameriške vlade obračala na to, da uporabi vsa sredstva, ki jih ima na razpolago, da vstraja na enkrat zavzetem stališču.

Poljaki so gotovo z veseljem čitali to poslanico, a bili gotovo razočarani, da ni v njej omenjenih niti čet niti vojni material ter ne nadaljna milijonska posojila. Poljakom gotovo ne moremo zameriti, če so prišli na misel, da je oče te poslanice izpustil glavno stvar.

Pomanjkanje dejanske pomoči za Poljake, je tembolj pomembno, ker se peča pretežni del poslanice ne s Poljsko, temveč z Rusijo in Rusi. Rusom kaže ta poslanica dva zelo različna obraza. Na eni strani je obraz z obsojajočim pogledom, na drugi pa obraz, kojega usta imajo pripravljena številne obljube za ruski narod, če bi se hotel odpovedati sovjetom.

Malo je verjetno, da bi se položaj v vzhodni Evropi in na Poljskem izdatno izpremenil vsled te ameriške poslanice.

Na Poljskem gredo stvari svojo pot. Varšava se pripravljala na sprejem boljševikov in poljski koridor v Gdansk bo kmalo zasedel neki drugi najemnik. Poljaki pa pravijo:

— Če noče priti Amerika k nam in nam pomagati, bomo šli mi v Ameriko ter se izselili. — Gdansk je poln ljudi, ki hočejo v deželo, kjer ni boljševikov, ali sovjetov.

Italijanska tolovajstva v zasedenem ozemlju.

(Dajle)

Tu je bilo tudi nekaj ranjencev, zadeti menda po onemu vojaku. Privozil je nato rdeč salonski avtomobil, iz katerega so vzeli — nekateri pravijo dve, drugi tri posode, ki so jih odnesli v hotel Balkan. Avtomobil je naložil dva ranjenci in odpeljal, a takoj na to se je že začel krik: hotel gori!

So priče, ki pripovedujejo, da so videli, kako so tudi iz vojašnice prinesli nekaj posod, in jih zanesli v hotel. Je bil pač bencin, s katerim so polili restavracijske in hotelske prostore. Hotel je zagorel kot baklja, a tam spredaj na trgu se je oglasil zadušljiv krik in vik, in poskoki, so kakor da so znoreli. Najhujše in najgornje so bile pri tem ženske: hijene, ki z zobmi reže kopljejo po drobno žrtve, ki se jim je vrgla pod kremplji drugi divja zver! Kakor je bil gnusen ta prizor na trgu, tako in še tem groznejši so bili tisti trenutki za vse one ljudi, ki so se nahajali v hotelu in drugih prostorih, zlasti zasebnih stanovanj v Narodnem domu, poleg tujcev, ki so bili nastanjeni v hotelu, skoraj izključno ženske in otroci. Očividno, ki je bil sam navzoč v hiši do zadnjega trenutka, pripoveduje:

"Ker sem mislil, da stvar vendar ni tako huda, sem ostal v Narodnem domu dotlej, da je prihrumela drhal od shoda. Videl sem bombno, ki je eksplodirala v Galattijevo ulici, čakal sem še vedno, dasiravno je kamjenje debelo za otroško glavo, letelo skozi okna v prvo sobo, ali končno se mi je zdelo le prenevarno, da bi ostal še dalje, in odšel sem v pritličje, da poizkusim, ali bi me bilo mogoče, priti na ulico. Toda to ni šlo. Kroglo so življale mimo vrat, da je bil izhod popolnoma izključen. Imel sem ključ k hišni vrati, toda kdo bi jih odlepil, ki bi takal dal drhali je ugodno priliko, da vdere v hišo. Odšel sem torej po levih stopnicah navzgor do podstrešja, ker sem našel ženske iz vsega tega krila hiše v najhujšem obupu. Tolažil sem jih s tem, da v hišo ne morejo vdreti in da se morda stvar izteče le še razmeroma dobro. Tedaj pa se je oglasil na oni strani obupen krik: hotel gori! Videl sem

preko strehe gledališke dvorane, ki se je nahajala v sredi med obema kriloma hiše in je segala samo do drugega nadstropja, kako begajo ljudje po hotelskih stopnicah, ženske jokajo in kriče na pomoč, moški s preplašenimi, bledimi obrazi, gor in dol, iz sobe v sobo, po hodnikih, a nikjer izhoda. Hotel je bil poln tujcev, a hotelskih uslužbencev je bilo tudi okoli 40. Končno so vendar našli izhod, ko se je dim že močno začel valiti nad streho. S stopnišča se namreč odpiralo okno na dvoranino stekleno streho, ki je kak poldrug meter pod oknom. Skozi to okno so začeli ljudje skakati na streho in potem po nekaki leseni brvi ob kraju strehe, ki se tu dotika zadnjega dela poslopja, v katerem so se nahajale hotelske šrambe, do okna, ki vodi na stopnišče levega krila poslopja z vrati v Galattijevo ulico. Tujci z majhnimi kovčki, ženske z otroci v naročju, hotelski uslužbenci kakor so bili na delu, brez suknje, brez pokrivala, vse se je gnetlo po oni brvi na to stran in potem plezalo poldrug meter visoko na okno in potem na stopnišče. Z ljudmi, ki so bile še prej na tej strani, nas je bilo tu na stopnicah kakih 150, raje več ko manj. Na oni strani dim in ogenj, na tej strani jok, krik in vik, tam zunaj pa strel z strelom, pok za pokom. Tako groznega prizora, kakor je bil ta, še nisem doživel, dasiravno sem preživel vse vojne strahote.

Ženske so šlele doli, v vežo, k vratom. Vun, vun, tu se zadušimo! Ali kako naj odpremo vrata, ko življajo zunaj kroglice! Ne! Bilo je, po sreči, med to obupajočo množico nekoliko moških, ki niso izgubili glave, in tako se nam je posrečilo spraviti ženske vsak toliko daleč nazaj v hodnik in na stopnišče, da jih ni bilo videti od zunaj. Prepričani smo bili namreč, da bi bila takoj prileta bomba na vežo, če bi nas bila drhala zagledala v veži. Morda četrt ure smo čakali tako, a zdelo se mi je, da stojimo tankaj celo večnost. Najemnik kavarne, Bersič, je v tem odprl vrata, ki vodijo iz kavarne v ta doljni hodnik in nam sporočil, da gori tudi že kavarna. Ogenj je izbruhnil pri blagajni, kako, ni mogoče dognati. Ali so vrgli v kavarno vžgalno bombo, ali pa so polili bencin in ga užgali. Ogenj v kavarni, komaj par korakov od itak že do skrajnosti obupane, na hodniku in stopnicah stisnjene množice, je seve?

da le se bolj pretresal vse. Na kolenih so nas prosile ženske, naj jih vendar izpustimo na ulico. Bilo je treba nastopiti naravnost brezobzirno, da smo jih obvarovali gotove smrti. No, končno pa je vendar prišlo odrešenje.

Prišli so gasilci.

Ko smo zagledali gasilce na ulici, smo vedeli, da se nam ni več batj krogelj. A bila je druga nevarnost. Tam zunaj je čakala podivjana drhala. Kaj stori ta? Toda odlašati se ni dalo več, kajti iz kavarne je začel že udarjati dim v hodnik. Torej vun! Vrata se odpro in vse plane na ulico. Ostal sem pri vratih s ključem v roki, da zaklenem, če bi bilo treba, da drhal ne vdre v hišo. Prvi, ki sem ga zagledal pred vrati, je bil strojni mehanik Kragher, po misljenju komunist, a najpoštenjši človek na svetu. Pomagal je ljudem, da so hitreje odhajali in branili jih je pred napadi drhali. Zato so ga aretirali tamkaj, češ, da je on metatelj bombe. Lopovi nesramni!

Drhal se je kakor divje zverine vrgla na uboge ljudi, ki so si komaj rešili življenje iz ognja in tolkla s palicami in pestmi po njih. Trgovca Miloniga, ki ima svojo prodajalno jestvin na Vojašničnem trgu, so pobili tako, da je nezavesten obležal na ulici in so ga potem prenesli v vojašnico in pozneje v bolnišnico. Napadali so vse, tudi tujce, ki so bili v hotelu in so se tako rešili, in so jim ga trgali rešeno prtiljajo iz rok, pri čemur se jim pomagali tudi celo kraljevi stražniki. Nekaj ljudi je bilo tu menda tudi aretiranih, pod prevežo, češ, da so morda kradli v hotelu. Jaz sem sem ostal zadnji in sem v resnici hotel zavreči vrata, kar pa mi je pri vratih stoječi gasilec odsvetoval, češ, morda je še kdo notri. Ne vem, ali je še kdo prišel iz hiše; vsaj jaz nisem videl nikogar več. Postal sem še nekoliko na ulici pri gasilcu in sem se nato počasi zavlekel med množico, ki me ni spoznala. Tako sem si rešil kožo, kajti če bi me bili spoznali, bi me bili čez ne pobili, pa vsaj premlati tako, da bi bil nosil posledice vse svoje življenje.

Narodni dom v plamenu.

Ogenj se je širil zelo hitro. Kavarna na tej ter restavracija in hotel na oni strani, sta bila v par minutah vsa v plamenu. Gasilci so hitro napegljali cevi do hidrantov in hoteli pričeli z gašenjem. Ali to vse je pokazalo šele čisto jasno, odkod je prihajal naklep

za uničenje Narodnega doma. Ni bila samo drhal, ki je prebrčevala gašenje s tem, da se prezevala cevi, temveč se je zgodil celo tale v nebo kriče dogodek. Pred poveljnika gasilcev je stopil častnik, stotnik — nekateri pravijo, da je bil orožniški, drugi pa, da je pripadal redni vojski — in ukazal poveljniku gasilcev, da se ne sme gasiti. Poveljnik gasilcev mu je odgovoril, da mora vršiti svojo dolžnost, nakar je stotnik potegnil izza pasu samokres, mu ga nastavil na prsi in mu zapretel, da ga pri priči ustrelji, ako bo dal gasiti. Temu nasilju se je poveljnik gasilcev moral udati, in ogenj se je, ne da bi se gasilo, širil z nevrjetno naglico. Okrog pol 20. je začelo goreti, a takole okoli 22. je ogenj obšel že vse prosteje in dosegel tudi že najvišje, četrto nadstropje in podstrešje. Ker so ravno nanovo barvali vertnice na oknih, je nova, oljnata barva le še pomagala, da se je ogenj razširil tem hitreje.

Ker je končno ogenj postal le prehud in se je bilo batj, da poseže tudi na Narodnega doma se držeč Galattijevo hišo, ki je last mestne občine, na ravnateljstvo državnih železnic na eni, na hotel Abbazia in hišo tržaškega grškega bogataša Scaramanga na drugi strani, so vendar pustili gasilcem, da so pričeli gasiti, seveda le toliko, da se obvarujejo omenjene stavbe. Gasili so torej le na obeh skrajnih krilih in zlasti streho in podstrešje, da ne bi se streha zrušila na dve nadstropji nižje Galattijevo hišo. Napegljali so cevi v ravnateljstvo državnih železnic na eni, in Scaramangajevo hišo na drugi strani in so od tam obližali skrajni krili Narodnega doma do drugega nadstropja. Vse drugo so pa popolnoma pustili ognju. Tako je že v torek zvečer zgorela Posojilnica, izvzemi zadnji dve sobi in obe vrsti zasebnih stanovanj vse do strehe. Ponoči je zgorela potem še desna stran stanovanj skrajnega levega krila tako, da je ostala nedotaknjena le "Glasbena Matica", Delavsko podporno društvo, dve posojilniški sobi, Cechovo, Grizonovo in Pirjevčevo stanovanje. Od tod bi se bilo dalo rešiti vse, kar so bile stopnice še popolnoma varne in tudi ni bilo prav nobene nevarnosti za reševalca. Toda pustili niso nikogar blizu, pa naj je prošil še tako! Zlasti bi se bile dale rešiti posojilniške knjige in vse,

kar se je nahajalo v blagajni a ravnotako tudi vse inventar "Glasbene Matice", Delavsko podporno društva in vse dragocenejši in potrebnej stvari iz omenjenih zasebnih stanovanj.

Ponovna zažiganja. Vsakomur, kdor je količkaj poznal stavbo Narodnega doma, je bilo popolnoma neumljivo, kako je sploh mogel nastati ogenj v posojilniških prostorih, ki so imeli betonski tlak, ki je še danes cel in pregorel ter je bila Posojilnica na vse druge strani zavarovana z močnimi glavnimi žilami ali pa, kjer so bili ti žili vdelanimi vrati. Tu je odvisno igral bencin glavno vlogo. Ko je že prednji del Posojilnice v torek popolnoma pogorel, sta ostali zadnji dve sobi celi. V sredo se je vse dogajalo pomalo kadilo iz oken v sobi, ali ogenj je izbruhnil proti večeru. Gledališka dvorana znotraj je zgorela že tork zvečer, in ker je bil obokan in je bil le malo nad podovi mednadstropja, omeniti ni mogel več doseči drugega nadstropja. In vendar se vnelo prvo zopet Cechovo stanovanje, preko glavnega vhoda in kamnitih stopnic. Zgorelo je potem v sredo ono troje ostalih zasebnih stanovanj Cechovo, Grizonovo in Pirjevčevo, in ostalo samo še Delavsko podporno društvo in Glasbena Matica, zopet oboje le na po glavnih zidovih, železnih vratih in stopnicah od že zgoraj omenjenih prostorov. In zopet v torek zjutraj je začelo goreti prvi sobi Delavskega podpornega društva, kjer se je nahajala blagajna. Sedaj se, ko so pregoreli stropi in je bila večja nevarnost, da se stanovanje vse, je kvestura (redarsko nadzorstvo) dovolila društvu mu predsedniku, da sme iz društvenih prostorov, kar je dala rešiti, zlasti vsebino blagajne, seveda če ni življenjske varnosti in v prisotnosti policijske uradnika. Sredi jave in posipajočih se stopnic se mu je to s pomočjo gasilcev tudi posrečilo, in to — vse blagajne Delavskega podpornega društva in zdravniški instrumenti — je pač vse, kar se je rešilo iz Narodnega doma.

(Dajle prihodnjic.)

OGLAŠAJTE
V "ENAKOPRAVNOST"

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Tomažu, ki je bil tako sit, da so se mu trgli gumbi, ni pogovor o literaturi prav nič mikal.

"Ah, čast je veliko večja, kakor plačilo," je dejal zvično. "Nas pesnike in pisatelje časte zelo, plačajo nas pa slabo."

"No, potem je pa pravično razdeljeno," je menil gospod Zeleznik. "Vidite, nas mokrarij pa nič ne časte, ampak zato nas plačajo."

"To vendar ni pravično," je zavzdihnila gospa Ines.

"O pač," je ugovarjal gospod Zeleznik. "Poglej, pesnikom in pisateljem postavljajo po smrti spomenike — ali si že kdaj videla, da so kakemu mokrariju postavili spomenik? Se nikoli! Torej: vsakemu svoje, kdor nič časti ne uživa, naj ima saj denar."

"Ti si skozinskoz prozaičen človek," je ogorčeno rekla gospa Ines. "Ti nimaš nič smisla za vzvišene stvari."

"Ti ga pa imaš, ti pa," se je rogal gospod Zeleznik.

"Jaz ga imam, da, ali ti me ne razumeš," se je razljutila gospa Ines. "Ti bi bil moral vzeti vrtnar ženo, neomikano, umazano...."

"Saj sem storil, kar sem mogel," je zavpil gospod Zeleznik, pomežiknil Tomažu za slovo in pobegnil iz sobe.

Gospa Ines si je z roko otirala solze, ki jih ni nikjer bilo in je bolesto začela.

"Zdaj ste sami spoznali moje zakonsko nesrečo," je vzdihovala. "Moje srce gori za vse, kar je lepega in plemenitega na svetu, a moj mož zaničuje to in

me ponižuje. Kdo mi more zameriti, če iščem tolažbe pri enako čutečem srcu."

"Uboga milostiva," je ljubeznjivo dihnil Tomaž in hotel gospo Ines poljubiti na še mastna usta, a gospa se ga je ubranila.

"Pozneje, Tomaž, pozneje," je rekla jako potolažena. "Dekla bo zdaj mizo pospravljala."

Gospa Ines je poklicala dekle in se med pospravljanjem menila s Tomažem o literaturi. Ko je bila soba v redu, je dala dekle dovoljenje, da gre v cerkev, a s pogojem, da mora do osme ure zvečer doma biti.

A tudi sedaj še ni dovolila Tomažu več kakor da ji je poljuboval roko, vmes pa je deklamiral "Ubežnega kralja."

Ko je dekla končno odšla, je vstala gospa Ines iz mize in vzela iz zaklenjene omare oficirsko čepico, ki jo je imela zavito v svilen papir. Položila jo je sredi mize in videč začudene vprašujoče poglede Tomaževe se je zasmijala na glas.

"Vidiš, moj sladki Tomaž," je rekla gospa Ines in se vesela Tomažu na kolena ter ga objela, "ta čepica bo naju varovala presenečenja. Vrat ne smem zakleniti, kajti če bi prišel moj mož domu, bi takoj kaj sumil; a če zagleda to čepico, si ne bo upal v salon, kajti konj in oficirjev se boji."

Tomaž bi bil sedaj silno rad imel nekaj trenutkov časa, da bi bil razmišljal o nekaterih pojavih današnjega dne. Zanimalo ga je, zakaj mu je dal gospod Zeleznik desetak, saj je bilo jasno, da bi bil tudi brez te žrtve lahko šel v kavarno. Zanimalo ga je dalje, če je gospod Zeleznik sploh šel v kavarno ali če morda ni šel po prepovedanih potih in je žrtvoval desetak, da bi bila žena s konverzajo o literaturi zadržana doma. Nad vse pa ga je zanimal problem, kako je prišla gospa Ines do oficirske čepice in kako, kolikokrat in s kom se je že prepričevala, da jo ta čepica varuje neprijetnega presenečenja.

Toda gospa Ines Zeleznik mu ni dala časa, da bi se poglobil v razmišljanja o teh zanimivih vpraša-

njih. Njeni poljubi so bili vroči in so omamljali Tomaža in ko je spoznal, da gospa Ines ne nosi spodnjega krila, pač pa ima okrog vratu na zlati verižici velik škapulir, se je v njegovem srcu vnel velik plamen, ki je bil pograšen šele čez več ur.

Mrak je že legal na ulice, ko je Tomaž zapustil gostoljubno hišo Zeleznikovo. V kolenih je bil sicer nekoliko slab, ali srce njegovo je bilo srečno in veselo. Ne toliko, zaradi intenzivne ljubezni gospe Ines, kakor zaradi spominov, ki mu jih je dala njegova tolažljiva. Poleg zavitka najboljših delov ocvrtih piščancev, ki so ostali od obeda, je Tomaž nesel seboj tudi škapulir gospe Ines, ki ga je cenil na svojih petindvajset goldinarjev, ker je visel na zlati verižici, in vrh tega je ponesel seboj še gotovega denarja celih petdeset goldinarjev, ki mu jih je bila v duhtečem zavitku stisnila v roke gospa Ines, da mu olajša literarno delovanje.

"Srečo mora imeti človek," se je smejal Tomaž, ogleduje svoje zaklade. "Kateri slovenski literat je že na en dan poleg izvrstnega obeda zaslužil petdeset plus deset goldinarjev in umazan škapulir na zlati verižici? Se nobeden. Srečo je treba imeti. Sreča, to je bajno bitje, ki daje od sebe cekine. Človek hodi vse življenje za tem bitjem in drži klobuk tja, kjer cekini ven padajo. Blagor mu, kdor kaj vjame. Meni je boginja sreče danes prav prijazno maj klobuk napolnila. Da bi bilo še mnogokrat tako!"

X.

Tomaž Krmežljavček se je čutil kapitalista. Cele ure je presedel za svojo mizico in štel ter ogledoval svoj zaklad, ki je obudil v njem upravn strasno žejo po bogastvu.

Lačen cekinov je prisegel, da mora postati bogat, naj velja kar hoče. Zeleznikovo načelo "če boš jemat, ne boš ubožal, če boš dajal, ne boš nikoli bogat", mu je postalo šele sedaj popolnoma jasno v vsem svojem obsegu in utisnil si je to načelo za vse čase v spomin.

Cilj in smoter Tomaževega življenja je bil s končno odločen, a Tomaž še ni vedel, po kateri poti se da ta cilj doseči. Le v enem oziru je bil samoboj na čistem, na namreč z delom samim ne priti naprej in da je mogoče kaj poštenega zaslužiti, če se mu posreči vloviti druge, da bodo zanj delali.

Za sedaj je ostal pri literaturi, vendar z namenom, da takoj presedla, če najde dobičkonosnejšo lo:

"Produkcija se mora povečati, delo se mora deliti in ustvariti se mora monopol," je razlagal literatu Kozoglavu, ki ga je bil povabil na prijateljsko posvetovanje v krčmo pri "Izgrubenem sinu". "Glas Kozoglav, ti si danes lačen, žejan in nimaš prav denarja. Ko bi se midva združila, bi pa gotovo imela denarja. Ti imaš pesniško žilo, jaz pa kuptijsko, ti imaš čeden slog, jaz pa imam nastop, ti imaš potrpečljivost, jaz imam ideje, midva bi lahko izborni izhala."

Literat Kozoglav je bil samega stradanja vesel in upadel in ni bil zmožen slediti Tomaževim razlaganjem, nego je venomer stokal, da se mu dajo pajčevine v trebuhu.

Tomaž se je odločil po daljšem duševnem boju da posodi Kozoglavu goldinar, ki se bo odtelnil prvega skupnega honorarja z obrestmi po pet odstotkov. Ko se je Kozoglav napasel, je sklenil s Tomažem godbo na skupno pisateljevanje.

"Pesni bodo izhajale pod tvojim imenom," je dejal Tomaž, "povesti in drugi spisi pa pod mojim. Kar bo izšlo pod mojim imenom, boš ti hvalil svojim imenom in nasprotno. Jaz ti bom dajal tli, ti boš pisal, jaz pa bom prodajal. Povrh bom pil v zvezo z gledališkim vodstvom, da prevzamem prevajanje iger."

Tako je bil sklenjen kontrakt in skupno delo je začelo se tisti večer s spisovanjem burke "Sraj korarjeve ljubice, ali valčkov čar ločene žene pri janski."

ŽELITE LI?

POSILATI DENAR V STARI KRAJ?
POTOVATI V STARI KRAJ?
DOBITI DRUŽINO IZ STAREGA KRAJA?

Tedaj se obrnite na našo državno banko, katera opravlja vse bančne posle že zadnjih 35 let z največjim uspehom, in vedno gleda, kako vas najboljše postreže.

Denar, poslan preko naše banke, je izplačan v starem kraju najdalje v treh tednih. Za denar, poslan v stari kraj na bančne vloge dobite knjižico v najkrajši dobi.

Mi zastopamo vse parobrodne črte, in mogoče nam je ukreniti vse za naše potnike, da jim ni treba biti zakasnjen v New Yorku in jim čakati. Mi preskrbimo našim potnikom vse potrebne potne listine BREZPLAČNO. Opravljamo vse javne notarske posle, kot izjave itd.

NEMETH DRŽAVNA BANKA prejema denarne vloge na tekoči ali koristenosni račun, in plača najvišje obresti. Pričnite poslovati z našo banko in postanite neodvisen. In zadovoljni boste. Priidite osebno ali pišite na

Nemeth State Bank

John Nemeth pres.

10 E. 22nd St.

New York, N. Y.

CELI SLOVENSKI NASELBI-
NI ULJUDNO SPOROČAM
da sem prevzel

GOSTILNO

od MR. ŽABKARJA
na

5419 St. Clair Ave.

in vzhodni 55. cesti.

KADAR STE ŽEJNI

in želite dobre in domače po-
strežbe se oglašite pri nas,
da se okrepčate.

CIRIL KUNSTEL

5419 ST. CLAIR AVE.
vokal 55. ceste.

LAKOMNIK.

Spisal Ksaver Meško.

(Dalje)

"Mazati je treba, da voz teče" — je mislil v svoji pohlepi, preračunajoči prekanjenosti Simen, dokler je barantal za bajto. In se je kazal ljudomilega in dobrotljivega. Ko je imel voz, ga je hotel imeti, se mu je zdelo odveč in prazna, smešna potratna, da bi se mazal. Pa ga je kar čez noč minila vsa dobrotljivost in usmiljenost, v enem dnevu so useli vsi darovi. Nič več ni prišal in pošiljal tolklike kakor poprej. Pač so pekli na Trati slej ko prej črni domači kruh in dehtečo belo pogačo, a Črešnikova teh dobrot nista bila več deležna. Ni prihaja več dekla s trate, da prinese starcema vode iz doline, dasi sta bila zdaj bolj slabotna in nadložna, bolj potrebna pomoči ko kdaj poprej. Nič več ni vabil Tratar očeta Petra na požirek črničevca in brinjeva kakor nekdanj. Posušil se je celo vir in potok prijaznih besed, ki je tekel nekdanj tako gladko in bogato — zelo poceni so besede. Zdaj sta slišala le osorne in pikre odgovore in opazke, če sta kdaj omenila Tratarju kakor željo, se obzirno in rahlo zaradi tega, onega pritožila, ga prosiče opomnila nekdanjih obljub.

Velika noč je šla mimo.... najzlostnejša Velika noč, kar sta jih preživela v dolgem življenju. Ze je jelo poganjati drevje. Popje se je napenjalo od kipečih sokov, je pokalo.... Tudi drevje okoli Črešnikovega doma je ozelenelo, se razsvetelo. A ni ozelenelo več upanje starcev, izpodkopano in izpodsekano v koreninah, ni se razsvetelo več njih umrlo, umorjeno veselje.

Prišel je maj. Drevje je cvetelo bujno, da je bilo vsako drevje en sam velik dehteč cvet; čebule so brnle od drevesa do drevesa, omamljene po preobilnih dobrotah in vendar se vedno zavdajajo svojega poklica in svoje dolžnosti so poletevale od gostije do gostije; ves hrib se je belil kakor s poznim, čudežno nežnim snegom posut, in vse ozračje nad njim je bilo polno vonja in polno sladkega medu in polno brunenja in petja; v gozdu je pela kukavica pomladansko ljubavno svojo pesem; deklce so trgale cvetje, dečki so navrtavali v logih brce, da je curkoma tekla, ali vsaj v debelih kapljah kapljala iz njih sladka mezza, drevesnega življenja dragoceni sok — a glej, sredi vsega tega kipečega, drhtečega, dehtečega in pojočega mladega življenja, sredi vse pomladanske radosti je legla stara Črešnica, da ne vstane več iz postelje, se nikoli več ne veseli mlade pomladi.

Cez nekaj dni je umrla. "Kaj bi se živela, ko pa na vsem božjem svetu ni ničesar, kaj bi se živela, ko pa vseh več najinega. Se hiša ne! Junija pride v kamrico Juri, čevljar. Saj ga poznaš, Peter: pijanec je in zloben človek. Kako naj živiva z njim, ko pa sva bila vse življenje tako sama zase! Bolje je, da umrjem. Peter, le pridi kmalu za mano. Kaj hočeš na svetu, ko pa se lastne bajte nimaš več, ne lastne peči."

Tako je govorila za slovo in je lahko in rada umrla. A kaj se je tedaj nenadoma zgodilo s starcem?

Sam ne bi mogel povedati. Le to je čutil v sreči, da je zanj izbrisana vsa preteklost, vse lepo in svetlo, kar je bilo v življenju. Bilo mu je, da mu lega težak mrak, mrzla, čudna moreča noč na srce in na misli. Medeljo in mešajo se mu v tej mrki noči, da ne ve več prav, ne kod, ne kam....

Malo ljudi je prišlo zvečer molit in kropit. Res, hiše so bile daleč vsaksebi. Res, ljudje

so imeli podnevi dela čez glavo, počitka so bili potrebni ponoči. A istotako in še bolj res je bilo: nihče se ne bi rad zamislil bogatino in mogočnino. Če se siromaku in trpinu, kaj to de? Ni vredno, da bi človek z roko zamahnil. Na tihem so pač sočustvovali s starcem, a zaradi Tratarja je ostal marsikdo doma in ni šel molit in kropit. Ni maral prečitno pokazati usmiljenja s Tratarjevo žrtvo.

Drugi večer so proti polnoči odšli vsi molilci. Ostala je sama stara Dvornikova Barba. Mnogoletna njena pravica in služba je bila, da je čuvala pri mrličih. Čuvala je sicer slabo. Nalezla se je hruševca in žganja in je zadržala, brž ko se ni imela z nikomer več pogovarjati. Sede na nizkem stolcu je naslanjala obteženo glavo na klop ob peči in je glasno smrčala.

Starcu Petru je bilo ljubo tako. Hotel in moral je biti sam s svojimi mislimi. Zakaj bile so čudne, in ni mogel priti na jasno z njimi. Zapletale so se kakor vsa zmedena štrana, zalpetale se bolj in bolj, čim dlje jih je predel in čim bolj se je trudil, da jih lepo uredi.

Ne meneč se za spečo Barbo, je dolgo stal pred odrom, ves odrevenel, kakor vkovan v tla pred zadnjo posteljo družice in v tovarišice v dolgem življenju. Resno, nepremično je stremel v voščeno obličje ženi.

Cez dolgo časa je naenkrat resno pokimal, kakor bi pritrjeval važnemu sklepu, ki sta se z ženo dolgo skrivaj menila o njem.

Popravil je svečo, odtrgal kar s prsti ogorek s stenja, pokropil rajnico čez resno, pokojno lice in je šel iz sobe počasi, kakor v sanjah.

Zunaj je tiho spal svet, tesno zavito v temni plašč noči.

Starac je postal na pragu. Trudil se je, da bi prebodel z očmi črno odejo, ki je bilo zavito v njo vse stvarstvo. A razločeval je posameznosti le v največji bližini, samo drevesa, na katera je lil skozi okno dreminski solj sveče ob rajnici v sobi. Dehtela so drevesa, da je bila polna mehkega vonja vsa noč. A stala so tiho in nepregibno kakor otroci, ki stojijo samotni in zapuščen v neprodinirni temi in komaj komaj upa dihati, tako ga je strah.

Dalje doli po hribu ni nesel pogled. In če bi, kaj bi tudi videl? Glej, saj svet pod težko mračno odejo ne dremleje samo, ne, ves svet leži mrtev pod črnim mrtvaškim prtom, kakor leži notri v sobi Neža mrtva.

Globoke je zajel sladke vonjave, ki mu je dela dobro, ko je stopil vanjo iz težkega, zaduhlega zraka v sobi. Stopil je s praga, vrata v vežo je pustil odprta. Počasi je šel okoli hiše. Ogledoval je drevesa, kakor bi jih ne bi lvidel še nikoli, ali kakor bi jih ogledoval, dobre, drage prijatelje, zadnjikrat in bi se poslavljaj od njih, s težkim, ljubečim srcem. Potrkal je na to, na ono. Pobozal je katero po deblu, po trdi skorji, kakor bi mu hotel izkazati posebno ljubav. Zraven je pokimalval zamišljeno in važno, ker vsa glava in vse bolno srce sta bila polna važnih, težkih misli, ki so se valovile, podile, lovile v nerédnem, divjem vrvenju in begu....

Drugo dopoldne so Nežo pokopali. Po pogrebu Črešnik ni šel domu. Čemu? Saj doma ni imel. Dom njegov — ali ni bil zdaj tukaj ob ženi, ki je našla tih, pokojen dom v grobu, ker ga na svetu ni več imela?

Ko je šel opoldne cerkvenik Andreja zvonit, je videl starca sedeti ob svečem grobu ženi. Mirno ga je pustil tam in ga ni motil. Izkušnja dolgega življenja in žalostna njegova hiša je bila že vsa v plamenu.

(Dalje prihodnjič.)

boljše zdravilo za srca, ki se tako težko ločijo od drugega sorodnega srca, mir in samotni pokoj. Vsiljiva tolažba jim pekočo rano le razširi. Zato je pustil Črešnika pri miru.

Popoldne je prišel Andreja še nekajkrat na pokopališče — tik pokopališča je stala njegova bajta. In se je čudil, ko je videl žalujočega starca še na tem istem mestu, vsega sključenega in slabotnega, kakor da se že tudi pripravlja na smrt, kakor da že leze in se že pogreza v grob. Ogovoril ga je s prijazno besedo:

"Oče Črešnik, ali ostanete do večera tukaj?"

Starac se je zdrznil. Začuden je dvignil glavo in pogledal cerkvenika s praznim, tujim pogledom, kakor da ga ni videl nikoli doslej in se čudi, kaj ga ogovarja neznan človek. Zamrmal je kratak, nerazumljiv odgovor in je spet povesil glavo.

"Siromak, ves je izgubljen," ga je v mislih pomoloval Andreja in ga ni dalje nadlegoval.

Ko je šel zvonit večernico, je našel starca še na istem mestu. Z rokami si je zakrival obraz in sedel na nizki komili povsem nepregiben, kakor bi spal ali bi bil povsem odrevenel.

Andreja je odzvonil, zaklenil cerkev in krenil h grobu.

"Črešnik, zdaj pa bo res čas, da pojedete domu. Mračni se že, in do doma ne pridete v pol ure, in najsi dobro stopate."

Starac je dvignil glavo, po strani pogledal Andreja. Hihitajoče se je nasmejal, a vstal ni.

"Počajate, oče, pa vam jaz pomorem pokoncu."

Napol dvignil ga je. Starček je mirno pustil. Rekel ni ničesar, le spet se je čudno hihital, kakor majhen otrok, ali vsa otročja brezzoba stara babica.

"Tako, sva že pokoncu. Zdaj vas pa malo spremljam, doli do pešpoti. Tam imate bliže.... A saj komaj stopate. No, čudno ni, ko pa ste ves dan presegli na grobu in niste ničesar jedli. Tukajle imam steklenico žganja, požrite! Sem pravkar kupil pri Marinu, jutri pojdem zarana v gozd na delo. Le še požrite! Vas segreje in malo vam poživlji zlostalo kri."

Starac je ubogal kakor pohleven otrok.

"Tako, oče, tukaj, glejte, je pešpot. Zdaj že pridete sami, sodim. Hodili ste tukaj že tolikokrat, da je pač tudi ponoči ne boste izgubili. Lahko noč, oče Črešnik."

"Bog daj!" je mrmral starček. In v hipu se je spet zahihital povsem otroče in pritrtil: "Ze pridem sam, ze pridem."

Ne da bi cerkvenika zahvalil za pomoč, je počasi odhajal po stezi proti gozdu.

Andreja je zri za njim, da mu je utonil v noči in v temi.

"Menda pa vendar najde domu. Tako čuden je danes. Čisto ga je potrla smrt žene, siromaka. Ni čudo, ko sta tako dolgo živela skupaj."

Počasi se je vračal gor proti mežnariji.

Proti polnoči je adaril hlapec na Trati z vso močjo na večna vrata, takoj nato je glasno trkal ob okno.

"Ogenj! Gori!"

"Kje?" — je zavpil v sobi Tratar. Hlapec je slisal vun pred okno, kako je zaskripala postelja, ko je planil gospodar iz nje.

"Naša bajta! Črešnikova!"

"Ah!" — je zajčalo v sobi s polpridušenim glasom in hlapec je slisal, kako je zaropotal stol, ki ga je podrl gospodar, ko je planil k oknu.

Ko so prihiteli s Trate čez sedlo hriba in so zagledali gorečo bajto, so videli ob ognju že ljudi. Bili so sosedji z druge rebri hriba. Ti so opazili ogenj prej, nego na Trati. V vsej naglici so bili prihiteli pravkar in so se takoj lotili gašenja. Seve, težko delo, ker ni bilo vode. In hiša je bila že vsa v plamenu.

(Dalje prihodnjič.)

DOMAČA SLUŽBA AMERIŠKEGA RUDEČEGA KRIŽA.

Kaj pravzaprav takozvani Home Service (domača služba Ameriškega Rudečega Križa? Ista je dvojnega značaja.

Prvotno je bila ta služba ustanovljena v svrhu oskrbovanja družin onih, ki se nahajajo v ameriški vojski ali mornarici, in je vsebovala različne vrste pripomoči. Pazila je na zdravje in dobrobit teh družin, pomagala jim v poslih, s katerimi niso bili vajene ukvarjati se same, prinašala jim je novice od strani vojakov in mornarjev in mnogokrat je celo nudila denarno pomoč, kjer niso družine dobivale vojaške podpore (allotments) radi kake zamude.

Ko se je vojna končala, se je izkazalo, da je ta panoga delovanja ostala še vedno prezaposlena. Bivši vojaki, kakor tudi oni, ki so ostali v vojski, so bili še vedno v potrebi kake posredovalnice, potom katere bi ostali v zvezi s svojimi družinami, in te-le so se nahajale malone v istih okoliščinah, kakor tekom vojne.

Home Service je bil tudi pozvan, naj sodeluje pri poklicnem poučevanju (vocational training) mnogih bivših vojakov in naj pomaga poedincem ob povratku v civilno življenje.

Vsled uspešnega delovanja Ameriškega Rudečega Križa v tej smeri sta Navy in War Department zaprosila Rudežji Križ, naj tudi za nadalje v mirnem času ostane spona med ljudmi v vojski in mornarici ter njihovimi družinami.

Mirovni program za Home Service določa, da more v bodoče vsaka podružnica (Chapter) Ameriškega Rudečega Križa, ako ni na mestu druge primerne organizacije nuditi isto pomoč civilistom, kakoršno je poprej nudila družinam vojakov. Mnoge občine so vsled izkušnje v tem pogledu tekom vojne pripoznale, da bi bilo jako koristno, ako bi se tudi drugim družinam mogla nuditi ista pomoč s strani oseb, ki so zato poklicane. Ta pomoč naj vsebuje denarne podpore, pokojnino za mrtve, grošica oskrba pohajanje v šole in sploh pomoč v vseh slučajih, kjer mnoge družine ne znajo kako si same pomagati.

"Home Service obsega široko in raznovrstno polje," pravi Frederick O. Munroe, generalni manager Ameriškega Rudečega Križa. "Pomaga družinam, da rešijo razna vprašanja, kakor sestavljanje umnega proračuna, nakupovanje, premaganje finančialne stiske, držanje otrok v šolah, pomoč pohabljenim otrokom, obvdovelim in zapuščenim materam, otrokom, zaostanim v šolskem poduku, in otrokom, ki so se pregrešili proti postavam. Pomaga ljudem brez doma in popotnikom, nepismenim, stanovalcem v tenementih, nezaposlenim in nudi prijateljsko pomoč in nasvet inojezičnim skupinam."

Dodatno k pomoči družinam v reševanju njihovih problemov, Home Service prispeva k ojačanju slabe strani društvenega življenja v poedinah naselbinah. Sodeluje z drugimi, da napravi naselbino bolj sigurno, zdravo in srečno.

Home Service rad organizira v naselbinah delovanje, za katero vlada posebno zanimanje. Pomaga organizirati shode, patriotične proslave, predstave in izlete. Preskrbuje prostore za počitak, telovadbo, strokovnjake za gledališke predstave in kinematografe.

Home Service vpliva na druge činitelje za doseganje boljše vrste komercialnih zabavišč, za ugodnejše šolske facilitete, povspenjuje ustanovo potujočih knjižnic in poljedelske, kakor tudi domače razstave.

Kdorkoli potrebuje pomoč kadarsibodi, naj se obrne do najbližje podružnice (Chapter) Ameriškega Rudečega Križa. Čuva se najstrožje zaupnosti in stori se vse mogoče, da se vsakomur pomore.

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem se preselil iz
4714 ST. CLAIR AVE. na
6802 St. Clair Ave.

kjer vam bom postregel z izvrstnimi mehкими pijacami, sladoledom, cigarami, cigaretami itd.

Prijazna postrežba vam je zagotovljena.

JOHN PREŠEREN.

6802 ST. CLAIR AVE.

PIKNIK

—prired—

DR. SLOVENSKE SOKOLICE

ST. 62 S. D. P. Z.

v nedeljo dne 22. avgusta
na Jos. Kastelčevih farmah.

Kakor Sokol čila ptica
Bod Slovenka vrla Sokolica.

VSPORED:

1. Godba pod vodstvom g. F. S.
2. Licitacija debelega kostruna.
3. Semenj lepih dobitkov.
4. Petcentna voznja s ponijem.
5. Za meški spol, nekaj kar pa do nedelje bodi tajnost.
6. Reklama za Sokolsko idejo.

Cenjeno občinstvo je najviljudneje vabljeno, kakor tudi naši sodelavci dr. Delavci št. 51 S. D. P. Z. in pa bratje Sokoli. Ni ga lepšega življenja nego tam v prosti naravi, proči od mestnega šuma, tam se človek počuti čisto prerojenega. Ne zamudite tega veselja 22. avg. na Kastelčevih farmah. Za vsa eksportna jedila in pijačo vam jamčimo

SLOVENSKE SOKOLICE.

Luga-Tone

Uspeli v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam pogosto mudi in vesele telo mudi, če ste se že navedli čez omamljenost in mračnost, potem poskusite Luga-Tone in izprovidite boste kako hitro ne bojte slabega zdravja. Devet desetih človeških bolezni, kot so: anemija, revmatična bolezen, glavobol, nevralgija, migrena, slabost, neprebrava, vetroviti kolonji, zaprtje, nespečnost, anoreksija, pomamljenost življenja, nervoznost, neizločena izločanja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvođenice krvi in slabe krvne cirkulacije.

Kaj ud, vanko dolovaje telesu je odvisno od živčne sile za svoje delovanje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, srce, ledice, drob, utripande srca in krvno cirkulacijo. Luga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nerodne in fizično izčrpane. Zakaj? Ker vsebuje v sebi vse potrebne sestavine, ki vračajo zdravje ter jih privedejo do najvišjega zdravja. Luga-Tone je bogat na vse potrebne sestavine, ki vračajo zdravje ter jih privedejo do najvišjega zdravja. Luga-Tone je bogat na vse potrebne sestavine, ki vračajo zdravje ter jih privedejo do najvišjega zdravja.

Nič več vedov in kolonij, teške sune in pokritiga. Nič več bolečin in hitem! Luga-Tone daje čudoviti tek, pravi prebavo, stanovitne živce ter zdravno okrepitve spanje. Luga-Tone obnavlja kri, uredi krvno cirkulacijo ter prične šarenje krvi na lice in jasnost v očih. Grad moč in postavne moči, zdravi in krasne žene. Luga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne vsebuje alkohola, ne vsebuje nikotina, ne vsebuje opijev. Luga-Tone je zdravilo, kateri se človek navadi. Zavij se v pripraven zavojček. Luga-Tone je zdravilo, kateri se človek navadi. Zavij se v pripraven zavojček. Luga-Tone je zdravilo, kateri se človek navadi. Zavij se v pripraven zavojček.

Če ste slabega zdravja, poskusite Luga-Tone. Poskusite ga. Priporočili vam ga bodo vsi zdravniki. Luga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnah po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.

NATIONAL LABORATORY, S. 23, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Prosimo: Prosim, dobite priloženo..... za kar mi pošlite.....

Ime.....

Drava.....

Gosta in št. ali R. F. D.....

Mesto.....

ALI STE BRALI

izjave in zahvale onih, kateri so ozdravili pri meni? Pomislite, da to so bili oni ljudje, kateri so iskali pomoči leta in leta poprej, a jo niso našli. Ako vam bolezen greni življenje, pridite k meni, jaz vam bom še pomagal, ako je še pomoč mogoča.

ALBERT IVNIK, D. C.,

Slovenski zdravnik kiropraktike.

6408 St. Clair Ave., nad Butalovo trgovino.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.

308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vokal E. 9th St.

Uradne ure v pisarni: od 9. jutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

KAJ NAMERAVAJO?

V Beogradu se kujajo različni gospodje ministri in menda drug drugega zalezujejo, če prav presojamo položaj. Eni bi radi imeli vladno krizo drugi se je boje a spletarijo oboji in nam navajajo vzroke in razloge za svoje "delovanje". Tako delajo v Beogradu: vsaj mnogo drugega ne izvedemo.

Nas poleg osebnih ambicij posameznih strank in blokov zanimajo tudi zunanje politične vprašanja. Iz uradnega poročila posnemamo, da pojde general na mirovno konferenco v Pariz. Iz drugega vira pa izvedemo, da je ententa sklenila med plebiscitno dobo opustiti demarkacijsko mejo na Koroskem in s tem odpreti vrata šovinističnemu buržoaznemu nemškemu nacionalizmu, ki bo preplaval v agitacijo in nasiljem plebiscitno ozemlje. Povsem naravno je, da smo mi za svobodno glasovanje na Koroskem, če že mora biti to glasovanje. Ni nam pa jasno, zakaj se glasovanje izvede na tak način. Ali ne tiči za tem grmom Italija, ki je minuli teden uganjala take bestialnosti po svojih šovinistih v Trstu, Pulju in na Reki? Najbrže opravičeno sumimo, da je Italija na ljubo ententa priznala to zahtevo na Koroskem z ozirom na jadransko vprašanje. Italija bo morala namreč odstopiti del jadranske obale, morda celo Reko in nekaj povsem slovenskega ozemlja ob sedanjih notranjski demarkacijski črti. Ker se pa Italija čuti s tem oškodovana, je izposlovala pri ententi kompenzacijo, ki se prikrija s sklepom entente glede koroske demarkacijske črte, kar znatno olajša nacionalistično propagando in terorizem, pa tudi vpliv v prilog Italije, ki želi, da pripade plebiscitno ozemlje Nemški Avstriji.

Kakor smo že omenili, hoče imeti Italija kompenzacijo za jadransko ozemlje. Znano nam je, da Italija že od početka reflektira na našo gorenjsko kotlino, torej najlepši del Slovenije, gozdne zaklade in industrijo, ki je tam precej razvita. Kdor ima nekoliko zdravega razuma, ta bo vedel, da bi odstop gorenjske ita. k im-prijalistični zločin. V im-prijalističnem kulturnem ponosnem Slovencev.

Nismo šovinisti in ne imperijalisti, toda, kdor bi trdil, da se taki načrti strinjajo s samoodlobo narodov, s pospeševanjem eksistenčne in kulturne možnosti o tem bi pač lahko trdili, da je zloben analfabet v teoriji, razvoju in o naravnih pravicah.

Pri nas v Sloveniji ga ni človeka, ki bi se zlagal s tako rešitvijo naših severozahodnih meja: bojimo se na, da v tem pogledu, v Beogradu popuščajo. Ni treba vojne, ni treba rožljati z bajoneti in puškami, zakaj mnena smo, da bi tako krivico pač ne mogel sankcionirati niti najbrezvestnejši imperijalist, ker se mora vendar bati demokratizma, ki ga je vodila svetovna vojna, Italija ima te načrte in upa z njimi prodreti in s tem si osvojiti našo lepo Gorenjsko in doseči obširneje mejaštvu z Avstrijo, če pripade plebiscitno ozemlje njej.

— **ROJAKOM IN TRGOVCEM** v Clevelandu in Collinwoodu naznanjamo, da se varujejo pred nekimi malopridneži, ki menja-jo nepravilne čke med našimi trgovci. Torej bodite previdni, kadar menjate kak ček, da ne boste imeli sitnosti.

— **Danes, 17. avgusta** se vrši seja direktorija S. N. Doma. Pričetek ob 8. uri zvečer. Nikdo naj ne izostane.

OČE IN SIN.

ČRTICA.

V mraku sta romala po cesti naprej. Molče, kajti naenkrat sta umolknila kot da se je odprl med obema prepad. Vsakdo si je mislil svoje. Kot v sled nekega stika z nepoznanim, sta nosila na obrazu presenečenje, zaničevanje, sovraštvo in porogljivost.

Stari sivolasi si je mislil: — Kako sme tako govoriti? Ali je njegova duša že tako zastrupljena, da ne spoštuje več očeta? Kako se je moglo zgoditi, da je dal izraza z besedami svojimi misli? — To so bile besede, ki se zadele mene, starca, kot surova pijančeva roka. Zakaj obtožbe proti človeku, ki je vedno le ljubil? — Zakaj je bilo treba razbiti ob tej uri ono, kar je bilo največji zaklad v duši?

Mladi plavovlas pa si je mislil: — Kaj hoče od mene? — Ali sem mogoče otrok? Kaj hoče s postavitvami in stvarmi, ki so danes pozabljene kot stara proročanja? — Jaz sem postal te, kar sem, le iz samega sebe. — Vsega tega starci ne razume. Postave? Ali so bile kdaj uveljavljene? In nato: po jarkih smo jokali, morili, krvaveli, trpeli in kričali. Mi, kaj ve starci o tem?

Molk je trajal še nadalje. Starci pa si je mislil: — Kdaj bo prišel z besedami: oprosti mi, oče? Kdaj mu bom mogel zopet podati roko? Kdaj bom videl pogled njegove zvestobe? Saj je vendar kri moje krvi. Po dolgem molku, ko sta šla mimo nekega zidu, pa je rekel sin: To je moj oče. Ozrl se je vanj. Videl je gube na čelu, sklonjena pleča in posušeno postavbo. Spomnil se je prejšnjih let, ko je bil starci še mlajši in močnejši.

Tedaj pa so se prihajale besede na ustnice sina. Počasi sta šla, kajti izmučena sta bila in prihajala je ura počitka.

V srcu sina pa se je zopet vzbudil odpor.

Ne, jaz ne bom prvi. On ne sme čutiti, da sem še otrok. Postal sem mož tam zunaj. Kaj hoče od mene? Zakaj ne govori? — Zakaj ne govori danes, ko bi mu lahko povedal, kako velika je moja ljubezen, ko bi mu lahko razodel vse, vse svoje grde strasti, svoja veselja in svoje žalosti? Zakaj se ne oglasi sedaj in zakaj ne reče: Razumem. Zakaj ravno danes ne?

Sla sta par korakov dalje ter se približala hiši. Obema se je zdelo, kot da potujeta v večnost kot dve vzporedni črti, ki se nikdar ne dotakneta.

Starci si je mislil: — Bo že prišel čas, pustiti ga moram pri miru.

Mladič pa je rekel sam pri sebi: — Nikdar. Ponosen sem in nikdar ne bom govoril z njim. Sovražil ga bom, če ne bo hotel govoriti.

Pri tem pa se je vedno bolj bližal staremu, ki je bil njegov oče, in dočim je na umeten način podpihoval svoje sovraštvo, je čutil v sebi nagnjenje, da pa de preden in da mu poljubi nogo.

Medtem pa ko je starci vedno bolj trdovratno molčal ter se zdel vsak trenutek bolj osamljenim, je govorila njegova duša blagoslov nad glavo svojega sina.

Oba sta molčala. Prišla sta do hiše ter se ločila brez pozdrava in molče.

SOLA.

Ker ima vsako sredo in soboto pevsko društvo svoje vaje v Collinwoodu, moramo preločiti šolo od srede in sobote na torek in petek od 7 do 9. ure na večer.

V Clevelandu pa bo šola vsako sredo in soboto od 7 do 9. ure v Slovenski Narodni Citalnici, na Glass Ave. Začetek takoj.

J. T. VOLK.

VODITELJI ANGLEŠKIH RADIKALCEV IN VLADA LENINA IN TROCKIJA.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Lenin je diktatoričen, miren, nezmožen vsakega strahu ter brez sebičnosti, kot nekaka posebeljena teorija. — Njegovo življensko kri predstavlja materialistično pojmovanje zgodovine. Sličen je profesorju v svoji želji, da se razume njegovo teorijo in prav tako besen je kot profesor napram onim, ki ne razumejo ali, ki nočejo razumeti. Dobil sem utis, da zaničuje veliko ljudi in da je intelektualni aristokrat.

Prvo vprašanje, ki sem mu ga stavil, je bilo, v koliki meri spoznava posebnosti angleških ekonomskih in političnih zadev. Hotel sem izvedeti, če je nasilna revolucija neobhodno potreben pogoj za pridruženje k tretji internacionali, čeprav nisem hotel staviti tega vprašanja naravnost.

Njegov odgovor je bil nezadovoljiv. Priznal je, da je malo prilike za revolucijo v Angliji v sedanjem času in da ni angleški delavec še sit parlamentarne vlade. Dal pa je izrazu za panjo, da bo delavsko ministstvo dovedlo do zaželjenega cilja. V slučaju, da bi postal Henderson znani angleški delavski voditelj, ministrski predsednik, bi se ne moglo ničesar važnega storiti ali uveljaviti. Lenin je prepričan, da bi se v takem slučaju organizirano delo poslužilo revolucije. Vsled tega želi, da bi pristaši boljševikov v Angliji storili vse, kar je v njih moči, da si zagotovijo delavsko

večino v parlamentu. Ko sem mu nato namignil, da je mogoče v Angliji uspešno izvršiti revolucijo brez prelivanja krvi, je izjavil, da je tako naziranje fantastično.

Trocki, katerega komunisti ne smatrajo v nobenem oziru tako visoko stoječim kot Lenin, je napravil name večji utis s stališča osebnosti in inteligence, čeprav ne glede značaja. Premalo pa sem ga spoznal, da bi dobil kaj več kot površni utis. Njegova osebnost je magnetična. Izgleda dobro ter ima občudovanja vredne goste kodraste lase. Zapazil sem v njem žilo dobrega humora, dokler mu kdo ni nasprotoval. Mogoče sem motim, a dobil sem utis, da je njegova nečimrnost še večja kot njegova ljubezen do moči. To je neke vrste nečimrnosti kot jo je najti pri igralcih in umetnikih. Prišel pa sem do prepričanja, da je iskren in globoko prepričan komunist.

Izvanreden kontrast proti temu dvema pa je Gorki, s katerim sem se malo pogovarjal v Petrogradu. Ležal je v postelji, navidezno umirajoč ter povsem strtega srca.

Prosil me je, naj v vsem, kar bom pisal ali rekel glede Rusije, vedno povdarjam, kaj vse je morala Rusija pretrpeti. On podpira vlado, — če bi bil jaz Rus bi jo tudi — ne raditega, ker jo smatra za brez napake, temveč zato, ker je vsaka druga alternativa še slabša. Outil sem, da goji velikansko ljubezen do ruskega naroda, katerega je sedanje mučeništvo skoraj neznosno. Prepričan sem, da je on najbolj ljubezni vred-

den in najbolj simpatičen človek med vsemi Rusi, kar sem jih videl. Hotel sem izvedeti iz njega še več, a govoril je le težko, kajti pri vsaki drugi besedi ga je prekinil napad kašlja.

Vsi ruski izobraženci, s katerimi sem se seznanil, in ki so največ trpeli vsled zadnjih preobratov, so dali izraza svojih hvalnosti za to, kar je storil Gorki zanje. Materialistično pojmovanje zgodovine je zelo dobro, treba se je ozirati tudi na višje stvari civilizacije. Glasi se, da so boljševiki storili dosti za umetnost, a jaz ne morem reči drugega kot to, da niso storili nič drugega kot ohranili del tega, kar je obstajalo prej.

Ko sem vprašal enega njih o tej stvari, je postal nestrpen in rekel: — Mi nimamo časa za novo umetnost in tudi ne časa za novo vero.

Gorki je storil vse, kar mu je bilo mogoče, da ohrani pri življenju intelektualno in umetniško življenje Rusije. Sedaj pa umira in vse kaže, da umira z njim vred tudi umetnost in znanost.

Ne sme se domnevati kot mislijo splošno nasprotniki boljševizma, da bi bilo lahko mogoče ustvariti drugo vlado v Rusiji. Vsakdo, ki se je mudil v zadnjem času v Rusiji, je moral priti do prepričanja, da je obstoječa vlada stalna. Prišlo bo mogoče do notranjih razvojev in Rusija bo postala mogoče bonapartistična vojaška avtokracija. To pa bi bila izprememba odnotraj, ki bi ne imela nobene stika z gospodarskim sistemom kot je uveljavljen sedaj.

MALI OGLASI

Ako hočete kaj kupiti, poslušajte se oglaševanja v našem listu. Za par centov, ki jih poročite za oglaševanje se boste zadovoljili. Kupčija bo gotovo.

PEVSKO DRUŠTVO JADRAN zboruje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Kundičevi dvorani. Uradniki: A. Praprotnik, predsednik, 17005 Waterloo Rd., G. M. Kabay, tajnik in zapisnikar, 1307 E. 167th St. Mike Podboj, blagajnik, 1312 E. 167th St. Nadzorniki: Frank Kolin, Frank Hajny, Tony Ukmarr. **Pevovodja g. Ivanuš.**

Pevske vaje se vršijo vsako soboto, točno ob 8 uri zvečer v Kundičevi dvorani. Vstop v društvo ima vsak napreden Slovenec in Slovenka, lahko kot aktiven pevec ali kot podporni član. Se uljudno vabite za pristop.

PRODA SE grocerija, na dobrem prostoru. Kdor si želi na predek, se mu nudi lepa prilika. Več se poizve v našem uredništvu. (194—96.)

DOTIČNI ROJAK, ki mi je odnesel očala, je prošel, da mi jih vrne mirnim potom, drugače sem prisiljen objaviti ga v listih in poiskati pravico. Alojz Molko, 1372 East 45th St.

SOBA S ODDA za enega dekleta. Poizve se v uradu Enakopravnosti. 194—96

RAD BI SOBO s prostim udom in brez oprave in sicer od 70. ceste naprej proti vzhodu. Zglasiti se je v našem upravnishtvu. 194—98.

ČEDNA SOBA se odda za eno dekle. Zglasite se na 1269 E. 59th cesti. 194—95

TO GO TO ANGLEŠKO - SLOVENSKI BESEDNJAK.

Doktor Kern je pred leti kot dijak vodil večerno šolo za angleščino in poučeval rojake v Clevelandu. Izkušnja mu je pokazala, kako naj v svojem besednjaku označi izgovarjavo angleških besed, da jo bodo Slovenci umeli in lahko rabili. Delal je na besednjaku več let, da bi bil kolikor mogoče popoln in obenem pripraven za ljudsko uporabo. Če se zimate za ameriški jezik, vam bo besednjak velika pomoč. Cena knjige je pet dolarjev. Ta denar se vam bo tisočkrat obrestoval, če boste rabili knjigo. Naročite besednjak na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern

6202 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Istotam lahko naročite Zor-manove pesmi, ki bodo vsč zlasti mlajšim rojakom in pa neznemu spolu. Cena je \$1.25. Obe knjigi z enim naročilom do bite za \$6.

Knjigo lahko kupite pri uredništvu Enakopravnosti.

Tel. Central 3596 W

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm. Sitter

5805 ST. CLAIR AVENUE Cleveland, O.

NOVA HIŠA NAPRODAJ. Šele štiri leta stara hiša na 4 družine se proda, 12 sob, kopalnice zgoraj in spodaj, fomen-garaž, električna razsvetljava. Poizve se na 15003 Sylvia Ave. (zgoraj) Proda se radi odhodu v stari kraj.

V SLOV. DRAM. DR. "LILIA" so pristopili sledeči novi člani: Tony Toniazic, Rozi Jakab, Frank Sterle, Fanny Zantar, Mary Zantar, Annie Prelogar, Kristina Prelogar in Frank St-gavec.

Društvo ima izvanredno sejo dne 19. avgusta, točno ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih tajnika.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine mišicnih so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA Trgovniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega — več kot 50 let.

Zahtevajte **SIDRO** trgovniško znamko

THE W-K DRUG CO. St. Clair, vogal Addison Rd.

Edina slovenska lekarna v Clevelandu.

JOHN KOMIN. Lekarnar. (M.W. F.)

MLAD FANT, katerega veseli tiskarski posel, se sprejme, ta koj v službo. Vprašajte v uradu Enakopravnost.

ČITAJTE!

D. Stakich & J. Kralj MI PRODAJAMO hiše lote in farme ISTOTAKO ZAMENJAMO FARME ZA POSESTVA V MESTU Poštena postrežba. 15813 WATERLOO RD.

A Vacation Trip That Satisfies THE summertime will soon be here and with it the joys of a vacation trip. Where are you going? The Great Lakes is the mecca for particular and experienced travelers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers embody all the qualities of speed, safety and comfort, the freedom of the decks, the good refreshing lake breezes. D. & C. a Service Guarantee. Daily Service May 1st between Detroit and Buffalo. Leave 6:00 P. M. Arrive destination 9:00 A. M. Daily Service April 1st between Detroit and Cleveland. Leave 11:00 P. M. Arrive destination 6:15 A. M.

MACKINAC ISLAND Service June 14th to Sept. 14th. 3 trips per week. June 14th to July 1st. July 1st to Sept. 14th. 6 trips per week. Between Detroit and Buffalo. Use Your Rail Tickets. Send 2c Stamp for Illustrated pamphlet and map of Great Lakes. Address L. G. LEWIS, G. F. A. Detroit, Mich.

DETROIT & CLEVELAND NAVIGATION CO. A. A. SCHWARTZ, President and J. T. McMillan, Vice-President

LIBERTY BONDI IN VOI NO VARČEVALNE ZNAMKE. Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zamestnik prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejačo. Vogal deveta cesta in Euclid dave, nad Singer Sewing Machine Co. Odpri-to do 6. ure zvečer.

Poleg vašega imena je zaznamovano, do kdaj imate plačan list. Kadar poteče naročnina obnovite jo takoj, da vam ne ustavimo lista.

PREMOŽENJE NAD \$400.000.00.

Vložite denar po 5%

pri

Slovenskem Stavbinskem & Posojilnem Društvu

6313 ST. CLAIR AVENUE

Odrto tudi zvečer, razven ob sredah.

Tiskovna Družba

American-Jugoslav Printing & Pub. Co.

6418 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna Tiskovine Dnevnik Tudi Vi

Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega lastuje zavedno delavstvo.

Napravljene v naši tiskarni, so lične in cene jako primerne.

Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List prinaša najnovejše novice in druge koristne razprave v prid delavstva. Če še niste naročnik lista, naročite se nanj.

Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551 6418 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO.